

București, 1 august 2026

Schimbările climatice, apa și energia: risc major de securitate națională

Sinteza memorandum actualizat după oprirea Unității 1 de la CNE Cernavodă din cauza debitului foarte scăzut al Dunării și după documentarea soluțiilor europene de stocare hidroenergetică prin pompare

Destinatari	Președintele României Consiliul Suprem de Apărare a Țării Guvernul României Ministerul Energiei Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.
În copie	Ministerul Afacerilor Interne - Departamentul pentru Situații de Urgență; Ministerul Apărării Naționale; ANRE; Transelectrica; Hidroelectrica; Nuclearelectrica; Administrația Națională „Apele Române”; INHGA; Administrația Națională de Meteorologie; CNCAN; ANDR; Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă; comisiile parlamentare pentru energie, mediu și siguranță națională.
De la	Gabriel Păun, președintele Asociației Agent Green, United Nations Champion of the Earth.
Subiect	Solicitare de decizii interinstituționale integrate pentru reziliența climatică și energetică a României: producție curată, stocare de mare capacitate, protejarea râurilor și tranziție ordonată dinspre infrastructurile vulnerabile.

Excelență, domnule Președinte, stimate domnule Prim-ministru, stimați membri ai Guvernului și conducători ai instituțiilor responsabile,

La 24 martie 2026, Agent Green a transmis Președintelui României memorandumul „România: risc sistemic iminent și decizii strategice inevitabile”, solicitând tratarea schimbărilor climatice ca risc de securitate națională, accelerarea independenței energetice, investiții în stocare și protejarea infrastructurii critice și a resurselor de apă.[1] Până la data prezentei readresări, organizația nu a primit un răspuns de fond.

În 28 iulie, Unitatea 1 de la CNE Cernavodă a fost oprită controlat din cauza nivelului foarte scăzut, fără precedent, al Dunării, provocat de seceta severă. Nuclearelectrica a arătat că, dacă parametrii se apropie de limitele admise, pot fi necesare măsuri operaționale inclusiv oprirea unei unități sau chiar a ambelor.[2] Cu o zi înainte, debitul la Baziaș era de 1.650 m³/s, față de media multianuală de 4.700 m³/s pentru luna iulie, iar prognoza indica 1.600 m³/s.[3]

Oprirea preventivă demonstrează funcționarea procedurilor de securitate nucleară. În același timp, demonstrează eșecul unei planificări energetice care tratează apa, clima și energia ca domenii separate. Prezentul document nu exploatează politic o criză și nu susține interesele niciunui partid. Reunește fapte, riscuri

și soluții care trebuie evaluate după criterii de siguranță, cost integral, protecția naturii și reziliență pe termen lung.

Solicitarea executivă

- Convocarea, în maximum 30 de zile, a unei reuniuni interinstituționale la nivel de CSAT/Guvern privind riscul climatic-hidrologic asupra sistemului energetic.
- Realizarea, în maximum 90 de zile, a unui audit național de reziliență energetică, bazat pe modelare și simulări de criză climă-apă-energie, în aplicarea Regulamentului (UE) 2019/941, fără oprirea deliberată a capacităților și fără întreruperea alimentării populației.
- Adoptarea unui program național 2026-2035 pentru producție regenerabilă, stocare, rețele și flexibilitate, cu obiective măsurabile și responsabilități instituționale.
- Elaborarea în maximum șase luni a unei Strategii Naționale pentru Hidrocentralele cu Acumulare prin Pompare, exclusiv pe baza unor criterii ferme de protecție a naturii.
- Publicarea unei analize comparative independente pentru toate marile opțiuni energetice, incluzând costurile de capital, apa, deșeurile, dezafectarea, durata de construire, flexibilitatea și riscul climatic.
- Stabilirea unui calendar de reducere etapizată a ponderii nucleare, sincronizat cu instalarea prealabilă a capacităților curate și de stocare, fără substituirea cu gaze sau cărbune.
- Transmiterea unui răspuns scris la memorandumul din martie și la actualizarea de față.

1. De ce este necesară readresarea acum

1.1. Avertismentul a devenit eveniment operațional

În martie, Agent Green avertiza că încălzirea, seceta hidrologică și degradarea resurselor de apă afectează deja producția de energie și că infrastructura critică trebuie adaptată. În iulie, avertismentul a devenit o oprire efectivă a unei capacități de aproximativ 700 MW. Ministerul Energiei a convocat de urgență Comandamentul Energetic, iar comunicarea publică a indicat că importurile pot acoperi deficitul.[4] Aceste măsuri pot stabiliza situația imediată, dar nu înlocuiesc strategia.

România răspunde din nou după materializarea riscului: oprire, comandament, import și apel la prudență. Un stat rezilient pornește de la scenarii, redundanță și capacități de rezervă construite înainte de criză.

1.2. Dunărea este o infrastructură transfrontalieră, nu o resursă exclusiv românească

Bazinul Dunării este împărțit de 19 state și deservește aproape 79 de milioane de oameni.[5] Debitului primit de România la Baziaș îi sunt decisive precipitațiile, zăpada, temperaturile și utilizările apei din amonte. Sava este cel mai mare afluent al Dunării după debit; Tisa este cel mai lung afluent și are cel mai mare sub-bazin; Drava izvorăște în Italia și traversează Austria, Slovenia și Croația.[6] Seceta din Alpi, Câmpia Panonică și Carpații vestici se propagă în timp către producția de energie, navigație și apă din România.

Securitatea energetică a României depinde, așadar, și de o hidrologie pe care România nu o controlează. Aceasta impune diversificare tehnologică, stocare, interconectare și cooperare internațională, nu concentrarea riscului într-un număr mic de active vulnerabile la aceeași resursă.

2. Diagnosticul: un risc comun climă-apă-energie

2.1. Schimbările climatice multiplică, nu adaugă, riscurile

Canicula crește consumul pentru răcire, seceta reduce debitele, temperaturile ridicate ale apei restrâng răcirea termocentralelor, hidroelectricitatea produce mai puțin, iar incendiile și furtunile pot afecta rețelele. Aceste

efecte apar simultan și se amplifică reciproc. Planificarea pe baza mediei istorice devine insuficientă; infrastructura critică trebuie verificată la extreme plauzibile și la defecțiuni simultane.

2.2. Energia nucleară este cu emisii scăzute, dar nu este imună la climă

Agent Green recunoaște contribuția energiei nucleare la producția de electricitate cu emisii operaționale reduse și necesitatea respectării stricte a securității nucleare. În același timp, „cu emisii scăzute” nu înseamnă „fără vulnerabilități”. Cernavodă depinde de apă pentru răcire, de echipamente complexe, de combustibil și servicii specializate, precum și de o rețea capabilă să preia pierderea bruscă a unei unități mari.

În mai 2026, Unitatea 2 a rămas oprită mai multe săptămâni după o defecțiune la un izolator al transformatorului de evacuare a puterii, în timp ce Unitatea 1 a intrat în oprirea planificată.[7] În iulie, Unitatea 1 a fost oprită din motive hidrologice. Evenimentele au cauze diferite, dar aceeași lecție sistemică: două unități mari, amplasate în același loc, pot deveni simultan sau succesiv indisponibile.

2.3. Costul trebuie evaluat integral

Banca Europeană de Investiții estimează la aproximativ 3,2 miliarde de euro costul total al re tehnologizării Unității 1 și a aprobat o finanțare de 800 de milioane de euro.[8] Decizia publică nu trebuie redusă la prețul de construcție sau la energia anuală produsă. Comparația trebuie să includă costul capitalului, durata și riscul de întârziere, apa, mentenanța, flexibilitatea, asigurarea, dezafectarea, deșeurile și expunerea la schimbările climatice.

Politica actuală pentru combustibilul uzat de la Cernavodă prevede minimum șase ani de stocare umedă și apoi stocare uscată pentru 50 de ani în DICA - Depozitul Intermediar de Combustibil Ars.[9] DICA este o infrastructură necesară de siguranță, dar nu este o soluție finală. Orice extindere a programului nuclear trebuie să prezinte public traseul, calendarul, costul și responsabilitatea pentru depozitarea finală și dezafectare.

Uraniul nu este o resursă regenerabilă. OECD-NEA și IAEA estimează că resursele identificate pot susține creșterea energiei nucleare până în 2050 și ulterior, însă subliniază necesitatea investițiilor rapide în explorare, mine și procesare și riscurile generate de termenele lungi, dificultățile tehnice și geopolitică.[10] Concluzia prudentă nu este că „uraniul se termină într-un an anume”, ci că energia nucleară nu este infinită și nu elimină dependențele de lanțuri externe.

2.4. Dependența de import și gaz nu poate fi planul de rezervă permanent

Importurile sunt un instrument normal al unei piețe europene interconectate. Gazul poate avea un rol limitat în echilibrare pe termen scurt. Dar un sistem care răspunde fiecărei indisponibilități majore prin importuri scumpe și arderea suplimentară a combustibililor fosili transferă riscul către prețuri, balanța comercială și climă. Securitatea reală înseamnă capacitatea de a muta în timp energia produsă intern și de a reduce vârfurile de consum.

2.5. România are deja o obligație europeană de pregătire și simulare

Regulamentul (UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice este obligatoriu și direct aplicabil. El impune statelor membre să identifice scenariile concrete de criză, să includă în planurile de pregătire proceduri pentru teste anuale sau bienale și, cu implicarea părților interesate, să testeze periodic eficacitatea procedurilor și să efectueze simulări de crize de energie electrică o dată la doi ani. Planurile trebuiau adoptate până la 5 ianuarie 2022 și actualizate la fiecare patru ani, dacă circumstanțele nu impun actualizări mai frecvente; prin urmare, următorul ciclu de actualizare a ajuns la termen la 5 ianuarie 2026.[16]

În Avizul C(2022) 7985 final, Comisia Europeană a constatat că scenariile României pentru „Secetă” și „Val de căldură” erau prea generale, nu permiteau identificarea simulărilor concrete și nu cuantificau impactul deficitului de apă și al temperaturilor ridicate. Comisia a recomandat utilizarea indicatorilor EENS și LOLE și a arătat că planul nu includea informații suficiente despre simulările regionale bienale, procedurile convenite și actorii implicați.[17] Evenimentele din 2026 justifică verificarea publică a modului în care aceste obligații au fost îndeplinite și actualizate.

3. Principiile unei politici energetice reziliente

- 1. Siguranță înaintea ideologiei** — Nicio tehnologie nu trebuie declarată invulnerabilă. Toate opțiunile se evaluează prin teste de stres și cost integral.
- 2. Tranziție ordonată, nu șoc** — Reactoarele existente se operează doar în condiții de siguranță, iar reducerea ponderii nucleare se face după instalarea capacităților înlocuitoare, fără trecere la gaze sau cărbune.
- 3. Stocarea este infrastructură strategică** — Energia solară și eoliană devin securitate energetică atunci când surplusul poate fi păstrat pentru orele, zilele și anotimpurile cu deficit.
- 4. Apa este limitată și trebuie recirculată** — Sistemele closed-loop folosesc apa ca mediu de stocare, recirculând-o între rezervoare și necesitând completări pentru pierderi, nu consum continuu ca un combustibil.
- 5. Râurile sălbatice nu sunt rezerva de sacrificiu** — Noile capacități trebuie orientate către rezervoare existente, mine, cariere, amplasamente industriale și soluții subterane, în afara ariilor protejate.
- 6. Redundanță și distribuție** — Producția distribuită, bateriile, microrețelele, managementul cererii și interconectările reduc dependența de active unice de mare putere.
- 7. Transparență și participare** — Modelele de sistem, costurile, criteriile de amplasare și riscurile trebuie publicate, iar comunitățile și societatea civilă trebuie implicate timpuriu.

4. Pilonul central: stocare hidroenergetică prin pompare, amplasată responsabil

În 13 iulie 2026, după documentarea complexului Malta-Reißeck și a altor soluții europene, Agent Green a propus elaborarea unei Strategii Naționale pentru Hidrocentralele cu Acumulare prin Pompare.[11] CHEAP folosește surplusul de electricitate pentru a pompa apa într-un rezervor superior și recuperează o parte importantă a energiei când apa este turbinată înapoi. Nu este o sursă primară de energie, ci o baterie gravitațională de mare capacitate.

Malta-Reißeck dispune, după modernizările finalizate în 2025, de 1.545 MW putere de turbinare și 1.095 MW putere de pompare. Conectarea hidraulică Reißeck II a fost realizată printr-o galerie subterană, folosind mai eficient rezervoare și instalații existente.[12] Exemplul nu trebuie copiat mecanic, ci adaptat la geografia, legislația și biodiversitatea României.

La nivel mondial, pomparea hidroenergetică asigură peste 90% din volumul stocării de electricitate de lungă durată.[13] Evaluările tehnice moderne includ sisteme complet închise, un rezervor nou în afara cursurilor de apă conectat la unul existent și conversia unor cariere sau mine. Studiile geospațiale exclud sau pot exclude ariile protejate, habitatele critice, zonele umede și corpurile de apă naturale.[14]

4.1. Criterii obligatorii de amplasare și proiectare

- Excluderea ariilor naturale protejate, a pădurilor virgine și cvasivirgine, a habitatelor prioritare și a sectoarelor de râu cu stare ecologică ridicată.
- Prioritate pentru sisteme closed-loop, rezervoare artificiale existente, cariere, mine, halde stabilizate, platforme industriale și infrastructuri deja antropizate.
- Fără noi baraje pe ultimele râuri sălbatice pentru proiecte a căror funcție principală poate fi îndeplinită prin stocare în circuit închis.
- Analiză obligatorie a bilanțului de apă, inclusiv evaporare, infiltrații, secetă multianuală și necesarul de completare.
- Studiarea soluțiilor subterane sau parțial subterane acolo unde reduc impactul peisagistic, ocuparea terenurilor și pierderile de apă, fără a compromite siguranța geotehnică.
- Evaluare cumulativă a impactului asupra biodiversității, apelor, solului și comunităților, nu numai evaluarea izolată a fiecărui proiect.

- Beneficii locale clare: venituri, locuri de muncă, fonduri pentru eficiență energetică și acces transparent la datele de mediu.

4.2. Ce nu trebuie promis

CHEAP nu produce energie gratuită și nu elimină complet pierderile de apă. Procesul de pompare-turbinare are pierderi energetice, iar rezervoarele necesită completări. Valoarea sa este alta: absoarbe energia care altfel ar fi limitată sau exportată la preț redus și o livrează când sistemul are nevoie, oferind putere, rezervă, servicii de sistem și stabilitate.

5. Program național propus, 2026-2035

Termen	Decizie	Rezultat verificabil
30 zile	Coordonare și răspuns	Reuniune CSAT/Guvern; grup interinstituțional; răspuns oficial la memorandumul din martie și la prezenta actualizare.
3 luni	Audit național de reziliență energetică	Scenarii cantitative pe 72 de ore, 7 zile și 14 zile; indicatori EENS/LOLE; necesar de producție flexibilă și stocare în MW și GWh; exercițiu interinstituțional și raport public neconfidențial, fără opriri deliberate și fără deconectarea populației.
6 luni	Strategie națională CHEAP	Hartă preliminară a amplasamentelor compatibile și listă de excludere ecologică; portofoliu de proiecte pentru studii de fezabilitate.
2027	Model independent al sistemului energetic	Comparație pe cost total între nuclear, regenerabile, baterii, CHEAP, rețele, eficiență și managementul cererii; date și ipoteze publice.
2028	Proiectare și autorizare	Studii de fezabilitate pentru amplasamente prioritare; evaluare strategică de mediu; mecanism de finanțare și achiziție pentru stocare de lungă durată.
2035	Construire și integrare	Punerea în funcțiune etapizată a capacităților de stocare și rețea; reducerea importurilor în orele de vârf; capacitate suficientă înaintea retragerii oricărui reactor.

5.1. Auditul național de reziliență energetică: simulare, nu criză provocată

Agent Green solicită ca auditul să fie coordonat de Ministerul Energiei și Transelectrica, cu participarea ANRE, Ministerului Mediului, ANAR, INHGA, ANM, Nuclearelectrica, Hidroelectrica, Transgaz, operatorilor de distribuție, MAI-DSU și a partenerilor regionali. Auditul nu presupune oprirea deliberată a reactoarelor, hidrocentralelor sau a altor capacități și nici deconectarea consumatorilor. Sistemul real rămâne în exploatare normală; criza este introdusă în modele digitale și în exerciții de comandament.

- **Modelare digitală pe 72 de ore, 7 zile și 14 zile.** Scenariile vor suprapune debite extrem de reduse ale Dunării și bazinelor hidroenergetice, producție hidro diminuată, limitări determinate de temperatura apei și a aerului, indisponibilitatea succesivă sau simultană a Unităților 1 și 2 de la Cernavodă, consum ridicat în timpul caniculei, producție eoliană și solară variabilă și importuri limitate de o criză regională.
- **Calcul cantitativ și verificabil.** Pentru fiecare oră trebuie estimate deficitul de putere și energie, EENS, LOLE, importul maxim necesar, capacitatea suplimentară de producție flexibilă, necesarul de stocare exprimat distinct în MW și GWh, consumul suplimentar de gaze sau alți combustibili, costurile și emisiile rezultate.

- **Exercițiu interinstituțional de comandament.** Instituțiile și operatorii primesc succesiv evoluția scenariului și aplică procedurile de avertizare, folosire a rezervelor, solicitare a asistenței regionale, răspuns al consumului și protejare a spitalelor, alimentării cu apă, telecomunicațiilor și serviciilor de urgență.
- **Teste tehnice locale, programate și reversibile.** Pot fi verificate capacitățile de pornire independentă și restaurare, reacția bateriilor și a stocării, comunicațiile dintre operatori și reducerea voluntară și remunerată a consumului industrial, numai acolo unde testele nu afectează siguranța sistemului și nu întrerup alimentarea populației.
- **Raport public neconfidențial și foaie de parcurs.** Rezultatul trebuie să indice vulnerabilitățile, investițiile necesare, termenele, instituțiile responsabile și sursele de finanțare. Ministerul Energiei trebuie să publice sau să indice versiunea actualizată pentru 2026 a Planului de pregătire pentru riscuri și informațiile neconfidențiale despre simulările bienale efectuate în temeiul Regulamentului (UE) 2019/941.

Acesta este instrumentul prin care România poate trece de la reacția de urgență la planificare și poate transforma o obligație europeană existentă într-un program real de investiții în producție flexibilă, stocare, rețele și protecția infrastructurilor critice.

6. Tranziția nucleară: graduală, transparentă și fără combustibili fosili

Agent Green solicită o dezbatere tehnică serioasă asupra reducerii etapizate a ponderii energiei nucleare, nu o oprire imediată. Unitățile existente trebuie operate atât timp cât îndeplinesc integral cerințele de securitate și cât există o decizie democratică și economică fundamentată. În paralel, România trebuie să construiască în avans capacitățile de înlocuire, astfel încât retragerea să nu provoace importuri structurale sau revenirea la gaze și cărbune.

Înainte de angajarea unor noi cheltuieli majore pentru re tehnologizări, reactoare noi sau tehnologii nucleare emergente, Guvernul trebuie să publice o analiză comparabilă și auditabilă. Aceasta trebuie să examineze cel puțin: costul per MWh și per MW ferm; costul capitalului; durata de construire; riscul de depășire; flexibilitatea; necesarul de apă; vulnerabilitatea la secetă și caniculă; combustibilul; deșeurile; dezafectarea; asigurarea și impactul asupra rețelei.

Condiții pentru orice calendar de reducere a ponderii nucleare

- Nicio retragere înainte ca puterea și energia înlocuitoare să fie instalate, testate și disponibile.
- Nicio substituție structurală cu gaz, păcură sau cărbune.
- Rezerve suficiente pentru iarnă, secetă și zile cu producție regenerabilă redusă.
- Plan public pentru combustibilul uzat, depozitarea finală și dezafectare, cu surse financiare dedicate.
- Protecție socială și reconversie profesională pentru comunitățile și lucrătorii afectați.
- Revizuire periodică pe baza securității, costului și progresului tehnologic, nu a calendarului electoral.

7. Responsabilități instituționale

1. **Președintele României și CSAT** — Să introducă explicit riscul climatic-hidrologic asupra energiei, apei, agriculturii, sănătății și infrastructurii în analiza de securitate națională și în scenariile de pregătire civilă.
2. **Guvernul și prim-ministrul** — Să instituie coordonarea interministerială, termenele, bugetele și mecanismul de monitorizare; să evite soluțiile reactive și contradictorii.
3. **Ministerul Energiei** — Să coordoneze auditul național de reziliență energetică și aplicarea Regulamentului (UE) 2019/941; să publice Planul de pregătire pentru riscuri actualizat; să elaboreze strategia CHEAP; să accelereze stocarea, rețelele și flexibilitatea și să publice comparațiile de cost.

- 4. Ministerul Mediului, ANAR și INHGA** — Să furnizeze scenarii hidrologice, limite ecologice și criterii de excludere; să asigure că noile proiecte nu mută costul energetic asupra biodiversității și apei.
- 5. Transelectrica și ANRE** — Să realizeze modelarea cantitativă a scenariilor, inclusiv indicatorii EENS și LOLE, și să definească necesarul de servicii de sistem și stocare pe durate diferite; să creeze reguli de piață care remunerează capacitatea, flexibilitatea și reziliența.
- 6. Hidroelectrica** — Să inventarieze rezervoarele și infrastructurile existente care pot fi modernizate sau conectate prin pompare, fără afectarea ariilor protejate și a râurilor sălbatice.
- 7. Nuclearelectrica, CNCAN și ANDR** — Să publice scenarii de apă și temperatură, costuri complete, planuri de continuitate, date privind combustibilul uzat, depozitarea finală și dezafectarea.
- 8. MAI-DSU și MAPN** — Să participe la exercițiul interinstituțional de comandament și să integreze penuria de energie și apă, indisponibilitatea simultană a unor capacități și protecția infrastructurii energetice în pregătirea civilă și planurile de continuitate.
- 9. Parlamentul** — Să asigure control democratic, audieri publice, un cadru legislativ stabil pentru stocare, protecția naturii și transparența investițiilor strategice și un mediu sănătos de conversație având în vedere un lung istoric de dezbateri lipsite de rațiune, argumente și respect în ambele camere: Senat și Camera Deputaților.

8. Deciziile solicitate

- Confirmarea primirii și transmiterea unui răspuns de fond la memorandumul din 24 martie 2026 și la prezenta actualizare.
- Organizarea, în maximum 30 de zile, a unei reuniuni tehnice cu instituțiile destinate, Transelectrica, operatorii relevanți, mediul academic și societatea civilă.
- Realizarea, în maximum 90 de zile, a auditului național de reziliență energetică, pe baza unor scenarii cantitative de criză climă-apă-energie, fără oprirea deliberată a capacităților și fără întreruperea alimentării populației.
- Publicarea sau indicarea publică a Planului de pregătire pentru riscuri actualizat pentru ciclul 2026, precum și a informațiilor neconfidențiale privind testele și simulările bienale realizate în aplicarea Regulamentului (UE) 2019/941.
- Inițierea Strategiei Naționale CHEAP și includerea expresă a principiului: în afara ariilor protejate, cu prioritate pentru sisteme închise, subterane și infrastructuri existente sau antropizate.
- Suspendarea promovării unor noi baraje pe râurile sălbatice ca presupus răspuns la securitatea energetică, până la compararea transparentă cu opțiunile moderne de stocare.
- Publicarea unei evaluări complete a rețehnologizării Unității 1 și a tuturor noilor investiții nucleare în raport cu un portofoliu alternativ de regenerabile, stocare, rețea și eficiență.
- Elaborarea unui calendar de tranziție care să reducă treptat dependența de combustibili fosili și de tehnologii vulnerabile, fără a compromite siguranța alimentării.

9. Disponibilitatea Agent Green

Agent Green este disponibil să participe la grupul de lucru și să pună la dispoziție documentarea realizată în Austria și în alte state europene privind stocarea hidroenergetică prin pompare. Organizația poate contribui la definirea criteriilor de excludere ecologică, la identificarea riscurilor pentru ariile protejate și râurile sălbatice, la evaluarea transparenței și la comunicarea publică a opțiunilor.

Nu solicităm acceptarea necondiționată a unei tehnologii ci cerem ca România să compare corect toate tehnologiile și să aleagă soluțiile care livrează energie sigură, flexibilă și accesibilă fără a distruge infrastructura naturală care ne protejează de aceeași criză climatică.

10. Concluzie

Nivelul Dunării nu este o controversă politică ci o pură limită fizică.

România poate continua să răspundă fiecărei crize prin panică: comandamente de urgență, importuri și combustibili fosili. Sau poate planifica prin transformarea avertismentului din această vară într-o decizie strategică: producție curată, stocare, rețele reziliente, apă protejată și tranziție planificată. Prima variantă cumpără timp la preț tot mai mare. A doua construiește securitate națională.

*„Fereastra de acțiune este limitată și irepetabilă. Întârzierea deciziilor crește costurile și ne reduce opțiunile.” -
Memorandumul Agent Green, 24 martie 2026*

Gabriel PĂUN

Președinte, Asociația Agent Green
United Nations Champion of the Earth

Gabriel PAUN

Anexa 1. Lista destinatarilor pe categorii

Destinatari principali: Administrația Prezidențială - Președintele României și Secretariatul CSAT; Guvernul României - Cabinetul prim-ministrului; Ministerul Energiei; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

Infrastructură și reglementare: Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica SA; Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei; Hidroelectrica SA; Societatea Națională Nuclearelectrica SA.

Apă, climă și urgențe: Administrația Națională „Apele Române”; Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor; Departamentul pentru Situații de Urgență; Administrația Națională de Meteorologie.

Nuclear: Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare; Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive.

Securitate și control democratic: Ministerul Apărării Naționale; comisiile de apărare, industrie și energie, mediu și administrație publică ale Camerei Deputaților și Senatului; Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă.

Anexa 2. Note și surse

- [1] [Memoriu oficial - România: risc sistemic iminent și decizii strategice inevitabile](#). Agent Green, 24 martie 2026.
- [2] [Raport curent: Oprirea controlată a Unității 1 CNE Cernavodă](#). Nuclearelectrica/BVB, 27 iulie 2026.
- [3] [Diagnoza și prognoza hidrologică pentru Dunăre - 27.07.2026](#). INHGA.
- [4] [Comandamentul Energetic, convocat de urgență](#). Relatare a comunicării Ministerului Energiei, 27 iulie 2026.
- [5] [Countries of the Danube River Basin](#). ICPDR: bazin împărțit de 19 țări.
- [6] [Danube River Basin - main tributaries and sub-basins](#). ICPDR; paginile dedicate Sava, Tisa și Drava.
- [7] [Resincronizarea Unității 2 CNE Cernavodă la SEN](#). Nuclearelectrica, 30 mai 2026.
- [8] [Nuclearelectrica Cernavodă Rehabilitation](#). BEI: cost total estimat 3,2 miliarde EUR.
- [9] [DICA - Intermediate Storage for Burnt Fuel](#). Nuclearelectrica: stocare intermediară uscată pentru 50 de ani.
- [10] [Sufficient uranium resources exist, however investments are needed](#). OECD-NEA/IAEA, 2025.
- [11] [Agent Green propune o alternativă la distrugerea ultimelor râuri sălbatice](#). Agent Green, 13 iulie 2026.
- [12] [More power for Austria's largest "green battery"](#). VERBUND: Malta-Reißeck, 1.545 MW turbinare și 1.095 MW pompare.
- [13] [The Paris Pledge](#). IHA/Eurelectric: peste 90% din volumul global de stocare a electricității.
- [14] [Pumped Storage Hydropower Supply Curves](#). NREL/NLR: sisteme closed-loop, rezervoare existente și cariere, cu criterii de excludere.
- [15] [Pumped Storage Hydropower](#). U.S. Department of Energy: definiții open-loop și closed-loop.
- [16] [Regulamentul \(UE\) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice](#), în special articolele 10-12 și articolul 12 alineatul (3).
- [17] [Avizul Comisiei C\(2022\) 7985 final din 3 noiembrie 2022 privind Planul de pregătire pentru riscuri prezentat de România](#), în special secțiunile 2.1.1 și 2.1.5.